

NA PMF-u U ZAGREBU OBLIJEŽENO 150 GODINA OD ROĐENJA ANDRIJE MOHOROVIĆA

Velika obljetnica najznamenitijeg hrvatskog geofizičara – prof. dr. Marjan Herak pred likom Andrije Mohorovičića

Znanstvenik koji je najviše dao Hrvatskoj

Sve što postoji u današnjoj seizmografiji seže do Andrije Mohorovičića, istaknuo je prof. dr. Marjan Herak s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu

ZAGREB – Današnjim danom navršeno je 150 godina otkako se u Voloskom rodio poznati hrvatski i svjetski znanstvenik Andrija Mohorovičić, koji je do svog najvećeg dostignuća došao u području seizmologije otkrivi plohu diskontinuiteta koja odjeljuje koru od plašta Zemlje, a koja je kasnije po njemu nazvana Mohorovičićevim diskontinuitetom, odnosno Moho-slojem.

U povodu velike obljetnice, Geofizički odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta (PMF) u Zagrebu u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa, Državnim hidrometeorološkim zavodom, Gradom Opatkom i Festivalom znanosti iz Rijeke održava niz akcija i programa, jer kako je rekao prof. dr. sc. Marjan Herak s PMF-a, Andrija Mohorovičić najznamenitiji je hrvatski ge-

ofizičar i jedan od najvećih hrvatskih znanstvenika.

– Sve što postoji u današnjoj seizmografiji seže do njega. On je od svih naših znanstvenika najviše dao Hrvatskoj, zato jer je djelovao u njoj, dok su drugi radili u inozemstvu, naglasio je prof. dr. Herak.

Iako je poznat kao seizmolog, Mohorovičić se smatra i praocem hrvatske meteorologije, budući se prvi sve meteorološke službe tadašnje Hrvatske i Slavonije stavio pod jednu upravu. Prvi je u Hrvatskoj uopće davao javne vremenske prognoze, a upozoravao je vlasti i na potrebu stalne službe prognoze vremena. Nakon prijelaza u 20. stoljeće njegov se znanstveni interes okrece isključivo problemima seizmologije kojima stječe svjetsku slavu. Analizom seizmograma pokupskog potresa od 8. listopada 1909. posebno je unaprijedio spoznaje o

mehanizmu rasprostiranja valova potresa kroz Zemlju i upravo tom prigodom ustvrdio je plohu diskontinuiteta.

Nadalje, Mohorovičić je posebno proučavao djelovanje potresa na zgrade, te shodno tome predlagao prikladnu gradnju koja bi bila otporna na tu prirodnu nepogodu. Početkom 20. stoljeća, zagrebačku seizmološku postaju opremio je najsvremenijim instrumentima te pritom utemeljio i službu točnog vremena u Hrvatskoj pa je čuveni grčki top neko vrijeme pucao iz njegova ureda.

Zanimljivo je da je on jedini hrvatski znanstvenik čije ime nosi neki asteroid, a od svih Hrvata jedino su se po njemu i Ruderu Boškoviću nazvali krateri na Mjesecu. Također, nakon završenog studija matematike i fizike u Pragu, neko je vrijeme predavao u Pomorskoj školi u Bakru.

Belja PAŠKVAN

Uskoro poštanska marka s Mohorovičićevim likom

Mnoga predavanja o Mohorovičićevom liku i djelu već su održana u našim školama i fakultetima, a još će ih biti na raznim znanstvenim institucijama, konferencijama i seminarima. Tokom ove godine bit će u potpunosti renovirana njegova rodna kuća, pred koju će biti postavljena bista znamenitog znanstvenika, a u promet će biti puštena i poštanska marka s njegovim likom.